

Легенда за Санто Донато

Написано от ivailo

Неделя, 12 Февруари 2012 23:44

В друга легенда се описват любопитни събития, станали в края на XVII и началото на XVIII в. От Чипровския балкан дошла бригада от Саксонски рудари. Те били около 1500. Ръководел ги един италианец на име Санто Донато. Този италианец, станал кралят на металургията на турската хазна. Твърди се, че е бил с протекцията на „Високата порта“. От начало, в рудниците по Чипровския Балкан, копаел руда: желязна, медна, сребърна и златна. След това, в местността Дреняк, построил завод. Това бил първия металургичен завод по тези места, а може би и на Балканския полуостров. В тези, забравени от бога земи, саксонците построили чудо на техниката за това време. В него имало, не една, а две леярски пещи: една за желязо и друга за цветни метали. Пещите били в местността «Крии брод». Обработката се свеждала до стопяване на рудата и извличането на метала от нея в течно състояние. По този начин, се получавал чугун и стомана. Използваното гориво, били въглища. С тях, той се снабдявали от Фалковец и зареждали пещите. За вдигане на необходимата им температура хората му използвали система от колела по река Еличка. Чрез силата на водата, сгъстявали въздуха в една цистерна и раздухвали огъня в пещите. Получаваните чугун и стомана били със много добро качество. Готовия желязен метал, формувал в някакви чогуни приспособления наречени „кокила за отливане“. Продавали ги за изработка на оръжие. С него снабдявали султанската войска със саби, ками и пушки. А цветния метал, също формован, продавали на европейските търговци и занаятчии. Даже, на вторият мост на река Златичка, сега Еличка, тогава имало желязна предупредителна табела «Частен имот на сеньор Санто Донато. Вход забранен!». Така за двацетина години италианецът забогатял. Като повечето индустриалци, е бил жесток работодател. Тъй като, хората, които му работили, не били от местните, не им разрешавал никакъв контакт с околните жители. Нито на местното население до тях. Те работели в пълна изолация. Разказвало се, че около предприятието му, пиле не можело да прхвъркне. Не била по-добра обстановката и в рудниците. Работниците му в рудниците, с месеци не виждали дневна светлина. Работели денонощно, в непрекъснат режим. Те почивали, спели и се хранели на мястото, където работили. Наредени във верига, изнасали на повърхността поставената в кошници рудата и пълнели каруци. С тях я свляли до Въртача и пълнели вагонетки с които я докарвали до пещите. В предприятието му, бил същия тормоз. Вечно се бързало с изпълнение на поръчки. Самият Донато, притежавал голяма сила и добро здраве. Бил богат, здрав и силен ала не бил щастлив. Седейки един ден в предприятието си, чул работниците си да се смеят. Тогава си помислил: “Беднякът, макар и роб, е винаги по-свободен и щастлив от богатия, защото няма какво да губи! А богатия, никога не е спокоен, нито за парите си, нито за живота си...”. Така смятал той, и се чувствал все по-нешастен...

Един ден, повикал при себе си своя главен строител, който бил довел със себе си, истински талантлив човек. Под негово ръководство били построени експлоатираните шахти. Той бил проектирал и ръководел строителството на завода и двореца – крепост с високите по 25 лакътя, колони и аркади. А, над него, висока 60 метрова часовникова кула с кумин. Освен това имал безценната способност да пази тайна.

Легенда за Санто Донато

Написано от ivailo

Неделя, 12 Февруари 2012 23:44

Шефът му, както ви казах, притежавал колосално състояние, огромни богатства, злато, накити, скъпоценни камъни от цял свят. С парите си изкупувал великолепни образци на златарското изкуство. Много ценял и скъпоценните камъни. Играл на търгове и се сдобил с прекрасни образци. Това го държало в непрекъснат страх. От своя строител той поискал да му изгради помещение, цялото от камък, само с една външна стена. Намислил да си направи огнеупорна галерия, без прозорци, само с една врата...

Минало време. Специалната галерия била построена и богатата скрил съкровищата си там. Така той се чувствал по-спокоен, без да му се налага да се страхува от ограбване. От време на време отивал в тайственото помещение за да се порадва на богатството си и си тръгвал с радостна усмивка. Какво имало там, никой не знаел, нито хората около него, нито дори най-близките роднини от семейството му, ако е имал такива. Доста време се изминало, когато получил заповед, да затвори рудниците и да замине по работа за други земи. Ето как изпълнил нареденото му италиянецът: За да затвори галериите, индустриалецът, наредил да изнесат цялата изкопана скала до края на галерийте. След това, да прокопаят река Златичка до отворите на шахтите. Накрая на нея да построят дига и шлюз. Когато всичко било готово, наредил, разрушат подпорите и галерийте рухнали. Разроханата скала се понесла към дигата, като грандиозен поток, който помитал всичко по пътя си, влачейки милиарди кубически метри земя, дървета и камъни. После, той наредил да разрушат и дигата и потока се понесъл към шлюза. По дъното на реката били разхвърляни храсти. Шумът бил толкова ужасен, че ушите на хората в околността, не могли да го понесат и много от тях оглушели. Цялата земя треперела. От планината се срутвали огромни скални късове, а от галериите се понесъл ураган, който изхвърлял облаци прах, скали, метал и човешки тела, на тези които не успели да се спасят. Когато стихията се укротила и водата се оттекла, събрали храстите и ги изгорили в пещите на фабриката. След това, загасили пещите и на свой ред ги взривили. Събрали още десетки тонове метал. И тъй като нямал време да го продава, индустриалецът го прибрал в тайната галерия. В последствие, взривили предприятието. Така от металургичното предприятие на Санто Донато останали само огромна дупка, купища камъни и шлака в местността Дреняк и над нея.

Желязо, мед, злато и сребро било прибрано в тайното скрвалище. Тогава индустриалецът се замислил, как да го отнесе със себе си? Водела се поредната Кримска война. Пътищата били пълни с отчаяни разбойници, а и редовните полове не биха пожалили керван със съкровища. Знаел, че когато войската била гладна, не щадяла никого. Решил, че най-безопасно ще бъде, ако го остави на място, а когато времената станат по спокойни да се върне и го вземе със себе си... И си заминал. Най-много да е отнесъл със себе си скъпоценните камъни.